

การศึกษาการให้ความรู้และประคับประคองต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้า
แผนกผู้ป่วยนอก สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา

นางสาวพิมพ์ภัทน์ อนันต์ศรี

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

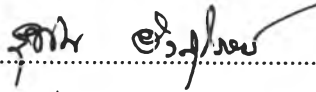
A STUDY OF USING SUPPORTIVE – EDUCATIVE INTERVENTION ON DEPRESSION
IN ELDERLY PATIENTS WITH DEPRESSIVE DISORDER,
OUT – PATIENT DEPARTMENT, SOMDET CHAOPRAYA
INSTITUTE OF PSYCHIATRY

Miss Pimrapach Anansri

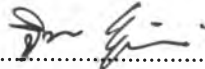
An Independent Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2008

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการให้ความรู้และระดับประคองต่อภาวะซึมเศร้า
ของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้า แผนกผู้ป่วยนอก
สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา
โดย นางสาวพิมพ์ภัช อนันต์ศรี
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ.หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา)

.....กรรมการ
(นางเพชรี คันธสายบัว)

พิมพ์รัช อนันต์ศรี : การศึกษาการให้ความรู้และระดับประคองต่อภาวะซึมเศร้า
 ของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้าแผนกผู้ป่วยนอก สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา
 (A STUDY OF USING SUPPORTIVE – EDUCATIVE INTERVENTION ON
 DEPRESSION IN ELDERLY PATIENTS WITH DEPRESSIVE DISORDER,
 OUT – PATIENT DEPARTMENT, SOMDET CHAOPRAYA INSTITUTE OF
 PSYCHIATRY) อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.รังสิมันต์ สุนทรไชยา, 127 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยสูงอายุ
 โรคซึมเศร้าก่อนและหลังการให้ความรู้และระดับประคอง เป็นการศึกษาแบบกลุ่มเดียววัด
 สองครั้ง กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยสูงอายุที่มารับการรักษาแผนกผู้ป่วยนอกสถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จ
 เจ้าพระยา ได้รับการวินิจฉัยว่าป่วยเป็นโรคซึมเศร้า ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน
 20 คน โปรแกรมการให้ความรู้และระดับประคอง ได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดย
 ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบประเมินความรู้สึกรู้
 คุณค่าในตนเองและแบบวัดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุไทย TGDS (Thai Geriatric Depression Scale)
 เครื่องมือทั้ง 2 ชุดหลังมีค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค เท่ากับ .85 และ
 .88 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ ที

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้าก่อนและหลังการได้รับความรู้และ
 ระดับประคองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 11.80$) โดยคะแนน
 เฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้าหลังการให้ความรู้และระดับประคองมีค่าน้อย
 กว่าก่อนการให้ความรู้และระดับประคอง (\bar{X} หลัง = 12 , \bar{X} ก่อน = 16.40)

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
 ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนิสิต.....พิมพ์รัช อนันต์ศรี
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....รังสิมันต์ สุนทรไชยา

##4977801036 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD : ELDERLY PATIENTS WITH DEPRESSIVE DISORDER /

A SUPPORTIVE – EDUCATIVE INTERVENTION / DEPRESSION

PIMRAPACH ANANSRI : A STUDY OF USING SUPPORTIVE – EDUCATIVE INTERVENTION ON DEPRESSION IN ELDERLY PATIENTS WITH DEPRESSIVE DISORDER, OUT - PATIENT DEPARTMENT, SOMDET CHAOPRAYA INSTITUTE OF PSYCHIATRY : RANGSIMAN SOONTHORNCHAIYA, Ph.D., 127 pp.

The purpose of this study was to compare the mean scores of depression among elderly patients with depressive disorder before and after attending supportive - educative intervention. The study design was the one group pretest-posttest design. A sample of 20 elderly patients with depressive disorder who met the inclusion criteria was purposively recruited at the out - patient department, Somdetchaopraya Institute of Psychiatry. The supportive - educative intervention program was examined for content validity by three experts. The self - esteem Inventory and the Thai Geriatric Depression scale were used to collect data. The Cronbach's Alpha coefficient reliability of those instruments were reported as .85 and .88, respectively. Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, and Paired t - test.

The study results were as follows :

The mean scores of depression among elderly patients with depressive disorders before and after attending supportive - educative intervention was significantly different at the .05 level ($t=11.80$). The mean scores of depression of depressed patients after attending supportive - educative intervention was less than those before (\bar{X} post = 12 , \bar{X} pre = 16.40)

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing.

Student's signature.....PIMRAPACH ANANSRI

Academic year 2008

Advisor's signature.....Rangsiman Soonthornchaiya

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นประสบการณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง ซึ่งสำเร็จได้ด้วย ความเมตตาและความกรุณาจากอาจารย์ ดร. รังสิมันต์ สุนทรไชยา อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตา เอาใจใส่ ห่วงใย ตลอดจนเป็นกำลังใจแก่ผู้ศึกษาเสมอมาโดยตลอด รวมทั้งการเป็นแบบอย่างของอาจารย์ และพยาบาลที่ดียิ่ง ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความเอื้ออาทรและความกรุณาที่อาจารย์มีให้เป็นอย่างยิ่งและขอกราบ ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบโครงการศึกษา อิสระ และนางเพชรี คันธสาขบัว กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่กรุณาให้คำแนะนำให้ โครงการนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นรวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ความกรุณาให้ข้อเสนอแนะและ ข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แหล่งให้ความรู้อันเป็นเลิศ และกรม สุขภาพจิต ที่สนับสนุนทุนการศึกษาในครั้งนี้ และขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ ช่วยอำนวยความสะดวกตลอดการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อทวี คุณแม่สวรรค์ อนันต์ศรี บิดาและมารดา ผู้ที่ให้ชีวิต ปัญญา ความเข้มแข็ง อันเป็นที่รักและเคารพอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณสมทรง ไปปัญจมะกุลและคุณสุรวุฒิ เฟิงเกร็ด ที่ให้กำลังใจและความห่วงใย เสมอมา รวมทั้งขอขอบคุณเพื่อนนิสิตร่วมชั้นเรียนทุกคน ที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือมาโดย ตลอดจนสามารถทำให้ประสบความสำเร็จได้ และขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ขอมอบให้เป็น กำลังใจและพลังแก่ทุกท่านที่กล่าวมา รวมถึงกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้าที่มีภาวะ ซึมเศร้าทุกท่าน ให้ท่านมีความสุขกายและสุขภาพใจที่สมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	8
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	8
ขอบเขตโครงการศึกษาอิสระ.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
การพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	57
ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
บทที่ 5 สรุปผลโครงการ อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	83
รายการอ้างอิง.....	91
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	104
ภาคผนวก ข แบบฟอร์มพิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้	106
ภาคผนวก ง ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ.....	127

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงคะแนนและระดับความรู้สึที่มีคุณค่าในตนเองของผู้ป่วยสูงอายุ โรคซึมเศร้าก่อนและหลังการให้ความรู้และปรับประคอง.....75
2	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพสมรส ประวัติโรคประจำตัว ประวัติการเจ็บป่วยในครอบครัว.....80
3	เปรียบเทียบคะแนนภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้า ก่อนและหลังให้ความรู้และปรับประคอง.....81
4.	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยระดับภาวะซึมเศร้า ของผู้ป่วยสูงอายุโรคซึมเศร้าก่อนและหลังการให้ความรู้และปรับประคอง.....82